

2010

Република Македонија
Министерство за финансии
УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

ДАВАЊЕ И ПРИМАЊЕ НА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА

Предмет, користење и даночни поттикнувања кај
донации и спонзорства во јавни дејности

Подготвува и издава: Управа за јавни приходи
Република Македонија
бул. „Кузман Јосифовски-Питу“ бр. 1,
1000 Скопје
www.ujp.gov.mk
info@ujp.gov.mk

Дата на издавање: 20.05.2010 година

Уредници: Весна Новаковиќ - Канцеларија за односи со
јавност и комуникација
Александар Андреески - Сектор за услуги на
даночни обврзници и за даноци

Дизајн и припрема: Драгица Николоска - Сектор за информатичка
технологија

Печати: Цетис МКД ДОО Скопје

Тираж: 1500

Наслов: Давање и примање на донации и спонзорства

ISBN: 978-608-4592-17-4

Бр: 08-7101/1

2010 © Управа за јавни приходи

*Материјалот е наменет за некомерцијални цели на Управата за јавни приходи.
Копирање, умножување и употреба на материјалот за комерцијални цели не е
дозволено. При користење на податоци од публикациите на Управата за јавни
приходи потребно е да се цитира изворот.*

СОДРЖИНА

ВОВЕД	2
ЦЕЛИ НА ДАВАЊЕ НА ДОНАЦИЈА И СПОНЗОРСТВО.....	4
ДАВАТЕЛ И ПРИМАТЕЛ НА ДОНАЦИЈА И СПОНЗОРСТВО.....	7
ПОСТАПКА ЗА ДАВАЊЕ И ПРИМАЊЕ НА ДОНАЦИЈА/СПОНЗОРСТВО.....	8
ДАНОЧНИ ПОТТИКНУВАЊА.....	11

ВОВЕД

Секогаш кога се остварува јавен интерес, а тоа е овозможено или поткрепено со донирање и спонзорство, даночните поттикнувања се посакувани.

Даночните поттикнувања за некого се мали, за некого големи, повеќе стимулативни или помалку стимулативни, остварливи со голем или со помал даночен товар.

Оваа брошура треба да ви помогне како правилно да пристапите кон примена на Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, односно:

- На кој начин давателот и примателот на донации и спонзорства можат да бараат даночни поттикнувања?
- Која е целта на давање и примање на донации и спонзорства?
- Кој е давател и примател?
- Што може да биде предмет на донација и спонзорство?
- Начин на користење на донацијата и спонзорството?
- Кои се даночните поттикнувања?
- Потребни документи за даночните поттикнувања?
- Начин на евидентирање и контрола на донациите и спонзорствата во јавните дејности?

ЦЕЛИ НА ДАВАЊЕ НА ДОНАЦИЈА И СПОНЗОРСТВО

Донации и спонзорства се даваат за остварување, унапредување, промоција и поддршка на дејностите од јавен интерес.

Јавен интерес е подржување или промовирање на јавните дејности.

Јавна дејност е дејност во областа на:

- Заштита на правата на човекот и граѓанинот;
- Образование;
- Наука;
- Развој на информатичко општество и пренос на електронски податоци;
- Култура;
- Спорт;
- Здравство;
- Социјална заштита;
- Заштита на лица со инвалидитет;
- Крводарителство;
- Детска заштита;
- Заштита на животна средина; и
- Други дејности, утврдени со закон како јавна дејност.

Што е донација?

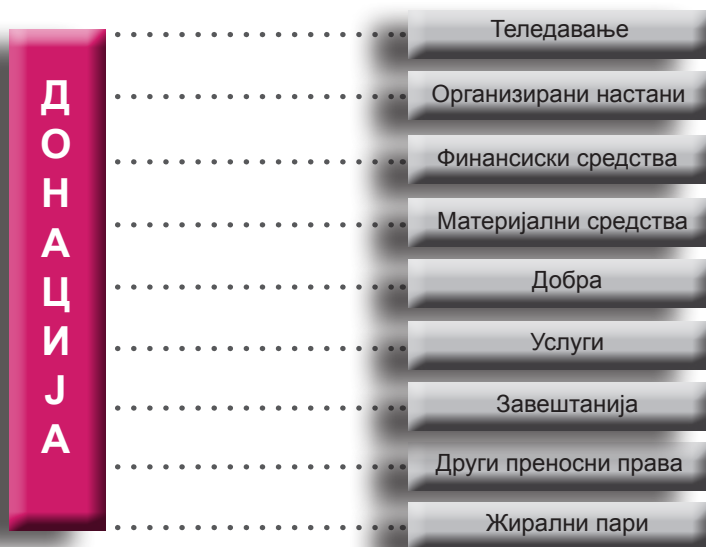
Донација е доброволна и безусловна помош во пари, добра и услуги која не создава директна корист за давателот, ниту обврска за враќање од примателот на донацијата. Донацијата може да биде дадена за:

- цели од јавен интерес или
- за поддршка на активностите на примателот.

Предметот на донацијата мора да е во согласност со дејноста на примателот на донацијата.

Предмет на донација не можат да бидат добра и услуги чиј промет е забранет со закон.

Донацијата може да се даде во: жирални пари, финансиски средства, теледавања и организирани настани за прибирање на средства, секаков вид добра и услуги, вклучувајќи и материјални добра, сопствено произведени или набавени, и завештанија и други преносни права.

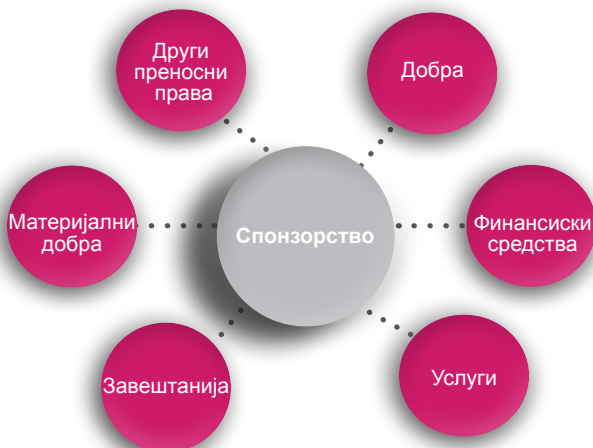
Што е спонзорство?

Спонзорство е доброволна финансиска исплата, давање добра или услуги за конкретен проект и/или активности кои овозможуваат директна корист на давателот како што се:

Предметот на спонзорството мора да е во согласност со дејноста на примателот на спонзорството. Предмет на спонзорство не можат да бидат добра и услуги чиј промет е забранет со закон.

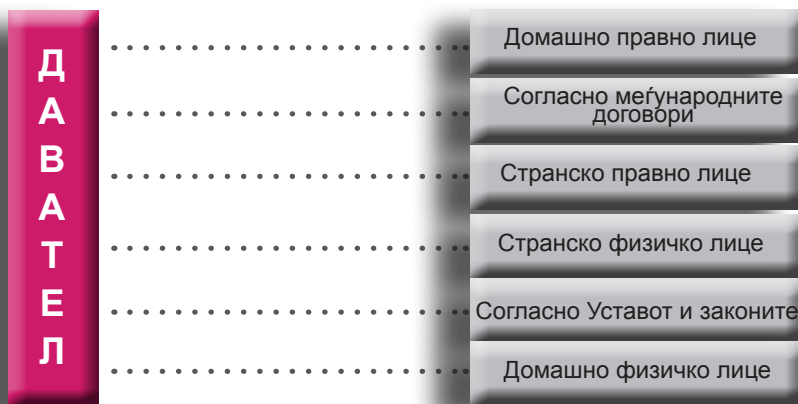
Спонзорството може да биде дадено во: финансиски средства, секаков вид добра и услуги вклучувајќи и материјални добра, сопствено произведени или набавени, и завештанија и други преносни права.

ДАВАТЕЛ И ПРИМАТЕЛ НА ДОНАЦИЈА И СПОНЗОРСТВО

Кој може да биде давател на донација и спонзорство?

Давател на донација и спонзорство може да биде домашно и странско физичко и правно лице чие делување е во согласност со Уставот, законите на Република Македонија и ратификуваните меѓународни договори.

Кој може да биде примател на донација и спонзорство?

Делувањето на примателот треба да биде во согласност со Уставот, законите на РМ и ратификуваните меѓународни договори.

Примател на донација може да биде:

- домашно правно лице и
- странско правно лице - кое има непрофитен карактер за остварување јавен интерес во друга држава (во случај на елементарни непогоди, природни и хуманитарни катастрофи).

Примател на спонзорство може да биде домашно правно лице кое врз основа на применото спонзорство ги извршува обврските што произлегуваат од Договорот за спонзорство.

ПОСТАПКА ЗА ДАВАЊЕ И ПРИМАЊЕ НА ДОНАЦИЈА/СПОНЗОРСТВО

➤ Договор за донација/спонзорство

Давателот и примателот на донацијата и спонзорството склучуваат договор во писмена форма, согласно Законот за облигациони односи, чиј предмет мора да биде остварување на јавен интерес.

➤ Решение за потврдување на јавниот интерес на донацијата/ спонзорството

Давателот на донација/спонзорство поднесува Барање до Министерството за правда за потврдување на јавниот интерес на предвидената донација/ спонзорство.

Министерството за правда во согласност со соодветното министерство под чиј ресор е јавниот интерес, во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето, издава Решение со кое се потврдува јавниот интерес на донацијата/спонзорството.

➤ Потврда за донација

За добиената донација, примателот му издава писмена “Потврда за донација” на давателот.

Потврдата се издава на барање на давателот на донацијата по претходна реализација (прием) на предметот на донацијата.

Образецот “Потврда за донација” е пропишан со Правилникот за формата и начинот на издавање на писмена потврда за донации во јавните дејности („Службен весник на РМ”, бр.130/06).

Потврдата за донација ќе му послужи на давателот на донацијата како доказ пред даночните власти да ги оствари даночните поттикнувања.

➤ Извештај за дадена и примена донација/спонзорство

Доколку за донацијата, односно спонзорството се предвидени даночни поттикнувања, давателот и примателот на донација/спонзорство се должни, најдоцна во рок од 30 дена од денот на исполнувањето на Договорот за донација/спонзорство, до Управата за јавни приходи да достават Извештај за дадената и примена донација/спонзорство, на пропишаните обрасци.

Давателот на донација/спонзорство доставува Извештај за дадена донација/спонзорство (образец “УЈП-ИДС/ДВ”). Образецот преземете го преку <http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/9>

Примателот на донација/спонзорство доставува Извештај за примена донација/спонзорство (образец “УЈП-ИДС/ПР”). Образецот преземете го преку <http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/8>

Во Извештајот задолжително се пополнуваат следните податоци:

- Име и назив на давателот и примателот;
- Име и назив на крајниот корисник;
- Опис на предметот на донацијата и на спонзорството кое овозможува нивно идентификување со назначување на количината, вредноста и другите негови карактеристики;
- Крајна употреба на предметот на донацијата и спонзорството; и
- Други податоци.

Во прилог кон Извештајот, задолжително се доставуваат:

- Договор за донација/спонзорство;
- Доказ дека донацијата/спонзорството има карактер на донација/спонзорство од јавен интерес (Решение од Министерството за правда); и
- “Потврда за донација” со која примателот го потврдува добивањето на донацијата.

Задача

ДАНОЧНИ ПОТТИКНУВАЊА

„Разумните и успешните луѓе, правните лица пред отпочнување со определена активност, пред да започнат со реализирање на проектот, најнапред размислуваат, проучуваат и ги планираат даночните последици/привилегии и поттикнувања“.

Даночно поттикнување е ограничено даночно ослободување на давателот, доколку давањето се остварува во согласност со Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности.

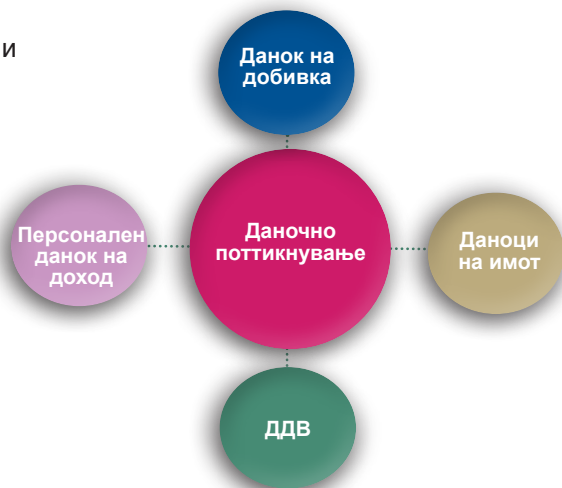
Даночно поттикнување не може да се оствари кога донацијата/спонзорството се употребуваат за:

- активности на примателот кои се насочени кон поддршка на политички партии и партиски кампањи и
- давање од едно претпријатије на друго претпријатије.

Корисник на даночно поттикнување, зависно од видот на данокот, може да биде давателот или примателот на донацијата, односно спонзорството.

Даночно поттикнување може да се оствари за следните видови даноци:

- Персонален данок на доход;
- Данок на добивка;
- Данок на додадена вредност; и
- Даноци на имот.

➤ Персонален данок на доход

Кога физичко лице донира финансиски средства на правно лице, има право на намалување на персоналниот данок на доход утврден во неговата Годишна даночна пријава (образец "ПДД-ГДП") во висина од 20% од годишниот даночен долг, но не повеќе од 24.000 денари.

Пример:

На физичкото лице "НН" според Годишната даночна пријава, утврден му е даночен долг за персонален данок на доход во износ од 550.000 денари. Истиот имал донирано средства во износ од 200.000 денари.

Правото на намалување на персоналниот данок на доход утврден врз основа на неговата Годишна даночна пријава (образец "ПДД-ГДП") е во висина од 20% од годишниот даночен долг, но не повеќе од 24.000 денари.

Тоа значи дека утврдениот даночен долг на физичкото лице по намалувањето ќе изнесува 526.000 денари (550.000 - 24.000).

$$550.000 \times 20\% = 110.000 \text{ денари} > 24.000 \text{ денари}$$

Бидејќи износот на 20% од 550.000 денари е 110.000 денари и е поголем од 24.000 денари, на лицето му се признава намалување до максимално признатиот износ од 24.000 денари.

Примателот по основ на примените донации нема обврска за плаќање на персонален данок на доход, во согласност со Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности.

Доколку краен корисник на донацијата е физичко лице кое истата ја добива преку субјект кој врши јавна дејност, во тој случај примателот-физичкото лице по основ на примените донации нема обврска за плаќање на персонален данок на доход.

➤ Данок на добивка

Даночното поттикнување кај данокот на добивка е предодредено за правните лица, бидејќи тие се обврзници на овој вид данок.

Кај овој вид данок има едно поттикнување за дадените донации, а второто поттикнување е за дадените спонзорства. Еден правен субјект, како даночен обврзник може да ги оствари двете даночни поттикнувања или само едното.

На даночниот обврзник на данокот на добивка како расход во Даночниот биланс за оданочување на непризнаени расходи му се признаваат дадените донации во тековната година до висина од 5% од вкупниот приход.

Пример 1:

Остварениот вкупен приход по сите основи изнесува 10.000.000 денари.

Износот на максимално дозволеното даночно поттикнување изнесува 500.000 денари (10,000,000 x 5%).

Износот на вкупно донираните средства со кои се поттикнува остварувањето на јавниот интерес изнесува 600.000 денари.

Износот за кој не се одобрува даночното поттикнување изнесува 100.000 денари (500.000 – 600.000).

Пример 2:

Остварениот вкупен приход по сите основи изнесува 10.000.000 денари.

Износот на дозволеното даночно поттикнување изнесува 500.000 денари (10,000,000 x 5%).

Износот на вкупно донираните средства со кои се поттикнува остварувањето на јавниот интерес изнесува 400.000 денари.

За целиот износ на донираните средства се одобрува даночно поттикнување.

На даночниот обврзник на данокот на добивка, како расход во Даночниот биланс за оданочување на непризнаени расходи му се признаваат дадените спонзорства во тековната година во висина од 3% од вкупниот приход.

Пример 1:

Остварениот вкупен приход по сите основи изнесува 10.000.000 денари.

Износот на даночното поттикнување изнесува 300.000 денари (10.000.000 x 3%).

Износот на вкупните средства за спонзорства, со кои се поттикнува остварувањето на јавниот интерес изнесува 600.000 денари.

Износот за кој не се одобрува даночното поттикнување изнесува 300.000 денари (300.000 – 600.000).

Пример 2:

Остварениот вкупен приход по сите основи изнесува 10.000.000 денари.

Износот на даночното поттикнување изнесува 300.000 денари (10.000.000 x 3%).

Износот на вкупните средства за спонзорства, со кои се поттикнува остварувањето на јавниот интерес изнесува 200.000 денари.

За целиот износ на средства за спонзорства, се одобрува даночно поттикнување.

За износот на дадените донации/спонзорства над износите за кои се одобруваат даночните поттикнувања се врши зголемување на даночната основа во Даночниот биланс за оданочување на непризнаени расходи (образец “ДБ”) составен за даночниот период (годината), и истите се оданочуваат со данок на добивка.

Овие даночни поттикнувања се искажуваат во Даночниот биланс за оданочување на непризнаени расходи со поднесувањето на Годишната сметка за изминатата календарска година.

➤ Данок на додадена вредност

Со цел да не се дерогира Законот за данокот на додадена вредност, даночните поттикнувања за ДДВ не се извршуваат со даночно ослободување, туку со учество на државниот буџет во плаќањето на данокот, за сметка на давателот на донацијата. Тоа значи дека за секој извршен промет на добра или услуги кои значат донирање извршено во добра или услуги се пресметува и се плаќа ДДВ.

Даночниот обврзник вршител на прометот (давател на донацијата), износот на пресметаниот данок на додадена вредност во фактурата за извршениот промет на добра или услуги, го уплаќа со налог за плаќање на јавни приходи (образец “ПП-50“) на: **трезорска сметка 10000000063095** - Народна банка на Република Македонија, на посебна **уплатна сметка 840** - (ознака на општината) - 02902, **приходна шифра 714119** и со **цел на дознака: ДДВ** по основ на донации.

Доколку се исполнети условите, Министерството за финансии врши исплата на уплатениот износ на ДДВ на сметката на вршителот на прометот (давател на донацијата).

Без извршена уплата на ДДВ на посебната уплатна сметка по основ на донации од страна на вршителот на прометот, Министерството за финансии нема да изврши исплата на ДДВ на сметката на вршителот на прометот.

Исклучоци од основното правило за поттикнувањето кај ДДВ се следните:

- ДДВ не се пресметува на *надоместокот за влезници за културен, спортски или друг јавен настан*, доколку целокупниот приход е наменет и се употребува за финансирање на активности од јавен интерес. При тоа, даночниот обврзник кој го врши донирањето, има право на одбивка на ДДВ во влезните исполнувања наменети за тој промет.
- Исто така, ослободен од данокот на додадена вредност е и *надоместокот за комуникациски услуги* (согласно Законот за електронски комуникации), кога со нивното користење се донираат парични средства за финансирање на активности од јавен интерес. И во овој случај, не е исклучено правото на одбивка на ДДВ во влезните исполнувања.

Кај надоместоците за комуникациска услуга која се користи за донирање, ослободувањето од ДДВ се остварува преку користење на поединечни броеви од форматот на броеви за услуги со посебна цена на чинење на повикот кон тие броеви, според Планот за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги на Република Македонија и тоа:

- негеографски броеви од серијата 05 за оператори на јавни електронски комуникациски мрежи, даватели на јавни електронски комуникациски услуги и даватели на услуги и
- серија на броеви за посебни услуги, со почетни две цифри 14.

Правото на одбивка на претходниот данок се остварува само за оној дел кој отпаѓа на надоместокот за комуникациската услуга која се користи за донирање. Доколку надоместокот за комуникациска услуга е платен во бруто износ, на корисникот на услугата му припаѓа износот на веќе платениот ДДВ што одговара на донираниот износ.

➤ **Даноци на имот**

Донацијата во предмети и материјални добра е *ослободена од данокот на наследство и подарок*, кога давателот му го пренесува правото на плодоуживање и користење на примателот.

Донацијата во предмети и материјални добра е *ослободена од данок на имот* во наредните пет години, од годината во која е дадена донацијата.

Кој врши контрола на користењето на донацијата и спонзорството?

Во случаи на примена на даночни поттикнувања УЈП има надлежност да го контролира давањето, примањето и користењето на донацијата/ спонзорството.

Доколку УЈП констатира дека донацијата и спонзорството немаат карактер на донација и спонзорство од јавен интерес, го укинува правото на даночните поттикнувања и изготвува Решение со кое го задолжува корисникот на даночното поттикнување со износот на користеното даночно ослободување и со казнените давачки, согласно Законот за даночна постапка.

www.ujp.gov.mk

Оваа публикација е достапна и во електронска верзија на веб страницата на УЈП <http://www.ujp.gov.mk/mk/publikacii/pogledni/11>

Контакт Центар

Кеј 13-ти Ноември (Градски Трговски Центар
2-ри кат) локал 500, 1000 Скопје
тел. 02/3214 051; факс 02/3214 062

Генерална Дирекција на УЈП

бул. „Кузман Јосифовски – Питу“ бр.1
(Комплекс банки), 1000 Скопје
тел. 02/3299 500; факс 02/3281 010

Дирекција за големи даночни обврзници

ул. „12-та Ударна бригада“ бр. 2-а, 1000 Скопје
тел. 02/3251 600; факс 02/3251 610

Регионална Дирекција Скопје

ул. „11 Октомври“ бр. 27,1000 Скопје
тел. 02/3163 411; факс 02/3213 938

Регионална Дирекција Битола

ул. „Борис Кидрич“ бр. 24, 7000 Битола
тел. 047/235 504; факс 047/235 501

Регионална Дирекција Тетово

ул. „Дервиш Цара“ бр. 56, 1200 Тетово
тел/факс 044/335 515

Регионална Дирекција Штип

ул. „Плоштад Слобода“ бб, 2000 Штип
тел. 032/397 818; факс 032/392 050

Регионална Дирекција Кавадарци

ул. „Едвард Кардел“ бб, 1430 Кавадарци
тел. 043/411 752; факс 043/411 751